

Raport z przeprowadzenia konsultacji społecznych

projektu regulaminu budżetu obywatelskiego wypracowanego podczas spotkań warsztatowych Zespołu ds. budżetu obywatelskiego składającego się z przedstawicieli mieszkańców, organizacji pozarządowych, Rady Miasta Gorzowa Wlkp. i Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Konsultacje społeczne projektu regulaminu budżetu obywatelskiego wypracowanego podczas spotkań warsztatowych Zespołu ds. budżetu obywatelskiego przeprowadziło Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji. Poprzedziła je akcja informacyjna, która odbyła się od 27 października 2015 r. do 9 listopada 2015 r. W jej ramach eksponowano plakaty w formatach A3 i A4 w liczbie 250 sztuk w licznych lokalizacjach: klatkach schodowych w blokach administrowanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej; lokalach użytkowych w Śródmieściu (m.in. ul. Chrobrego i ul. Łokietka) pozostające w administracji Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej; siedzibach Urzędu Miasta; w „Bimbie” oraz restauracji prowadzonej przez Zespół Szkół Gastronomicznych przy ul. Welniany Rynek oraz w pojazdach komunikacji miejskiej. Ponadto informacje na temat konsultacji społecznych zostały opublikowane na oficjalnym portalu miejskim www.gorzow.pl w aktualnościach i w zakładce „Budżet Obywatelski 2017”, w Biuletynie Informacji Publicznej, na profilu „Przystań na konsultacje” na portalu społecznościowym Facebook oraz zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. Do lokalnych mediów została przesłana informacja prasowa i harmonogramie konsultacji informowali m.in.: Gazeta Lubuska, Gazeta Wyborcza w lokalnym dodatku, Radio Gorzów, portale: www.gorzow24.pl, www.echogorzowa.pl,

Konsultacje społeczne rozpoczęły się 10 listopada 2015 r. i trwały do 30 listopada 2015 r. Podczas konsultacji, 18 listopada 2015 r. odbyło się otwarte spotkanie z mieszkańcami, a 10 listopada 2015 r. i 24 listopada 2015 r. przeprowadzono dyżury konsultacyjne. Ponadto mieszkańcy składali uwagi na piśmie za pomocą elektronicznego formularza zgłaszania uwag zamieszczonego na oficjalnej stronie internetowej www.gorzow.pl w zakładce Budżet Obywatelski 2017 oraz dostępnego w wersji papierowej w kancelarii ogólnej Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., ul. Sikorskiego 3-4. Przez cały okres trwania akcji informacyjnej oraz konsultacji społecznych projekt regulaminu budżetu obywatelskiego wypracowany podczas spotkań warsztatowych Zespołu ds. budżetu obywatelskiego był dostępny w formie elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej www.gorzow.pl w zakładce Budżet Obywatelski 2017, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w wersji papierowej w kancelarii ogólnej Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., ul. Sikorskiego 3-4.

Zgłoszone propozycje, uwagi i opinie przez mieszkańców	Ustosunkowanie się do zgłoszonych propozycji, uwag i opinii
1.Ograniczyć uczestnictwo w budżecie obywatelskim do osób pełnoletnich. 2. Usunąć głosowanie dla 13-latków. Minimum 18 lat. Osoby płacące podatki powinny mieć więcej do powiedzenia niż biorcy (w tym emeryci najmniej powinni mieć do powiedzenia bo są grupami biorącymi). 3.Znieść konieczności podawania numeru	Ograniczenie wieku w przypadku uchwały Rady Miasta Gorzowa Wlkp. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do Budżetu Obywatelskiego w ramach Budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. jest niemożliwe w kontekście wyroku WSA we Wrocławiu ws. budżetu obywatelskiego w Strzelinie z 16

<p>PESEL.</p> <p>4. Umożliwić głosowanie osobom niebędącym mieszkańcami Gorzowa Wlkp., ale pracującym w mieście.</p> <p>5. Należy stworzyć narzędzia, które uniemożliwią nadużycia podczas głosowania, zwłaszcza głosowanie osób spoza Gorzowa Wlkp.</p> <p>6. Wprowadzić głosowanie bezpośrednie podczas, którego głosujący będą okazywać dowód osobisty, wysoka frekwencja nie powinna być najważniejsza.</p> <p>7. Przy punktach z urnami powinni dyżurować urzędnicy, a mieszkańcy na miejscu powinni wypełniać karty lub zrezygnować z kart i urn, a mieszkańcy będą wpisywać się na specjalne listy, gdzie będą podawać numery zadań, które wybrali. Przy tych formach głosowanie powinno trwać 2 tygodnie, nie należy wydłużać tego okresu.</p> <p>8. Lobbowanie przez grupy lepiej zorganizowanych mieszkańców nie rozwiązuje problemu najbardziej zapuszczonych osiedli. Powinny być zgłaszane wszystkie propozycje i przez internet. Także głosowanie przez internet. Bo ludzie pracujący z których podatków to jest finansowane nie mają czasu chodzić zgłaszać projektów w czasie wolnym.</p>	<p>września 2015 r. Zgodnie z art. 5a ust. 2 Ustawy o samorządzie gminnym rada gminy może określić zasady i tryb konsultacji z mieszkańcami gminy. Przepis ten jednak nie daje radzie gminy podstaw do ustalenia kręgu osób uprawnionych do udziału w konsultacjach. Wszelkie zapisy usiłujące dokonać takich ograniczeń – regulacji będą sprzeczne z prawem i mogą doprowadzić do stwierdzenia ich nieważności. Dlatego w uchwale Rady Miasta Gorzowa Wlkp. w ramach konsultacji społecznych odbędą się debaty mieszkańców oraz zgłaszanie wniosków, także poprzez Internet. Konsultacje zakończy raport, w którym m.in. Prezydent poinformuje o wynikach weryfikacji, które zadania uzyskały pozytywną opinię, a które negatywną. Aby stworzyć narzędzie uniemożliwiające nadużycia podczas głosowania, zostanie ono wyłączone z procedury konsultacji społecznych. To da możliwość Prezydentowi Miasta wprowadzenia cenzusu wieku tj. od 13 lat oraz wymagania nr PESEL i adresu zamieszkania podczas głosowania, do którego zostaną zakwalifikowane wszystkie pozytywnie zweryfikowane zadania zgłoszone przez mieszkańców. Wprowadzenie głosowania bezpośredniego, ze względów organizacyjnych i przede wszystkim finansowych nie jest możliwe, więc zostanie zachowana dotychczasowa forma – wrzucanie papierowych kart do urn oraz głosowanie elektroniczne. Wprowadzenie do procedury debat mieszkańców (więcej poniżej: odp. pkt. 9-17) sprawi, że mieszkańcy zaczną dyskutować o swoich potrzebach w kontekście potrzeb rejonów/osiedli.</p>
<p>9. Procedurę budżetu należy rozszerzyć o zorganizowanie spotkań mieszkańców w rejonach przed składaniem wniosków (w każdym rejonie co najmniej jedno spotkanie), podczas których omówione zostaną potrzeby wszystkich mieszkańców w rejonie. Na spotkaniu powstanie lista (np. kilku) pomysłów, które za otrzymaną rekomendację uczestników spotkania będą gratyfikowane dodatkowymi punktami podczas głosowania np. 50 dodatkowych głosów podczas głosowania. W przyszłości spotkania te przełożą się na funkcjonowanie rad dzielnic. Nie ma więc, potrzeby radykalnej zmiany regulaminu, tylko wystarczy dodać zapis o spotkaniach oraz gratyfikacji rekomendowanych projektów, bo sensem budżetu obywatelskiego nie jest wydanie</p>	<p>W związku z tym, że mocno została wyartykułowana potrzeba rozszerzenia procedury budżetu obywatelskiego o etap deliberacji mieszkańców w formie cząstkowej pkt. 9 i pełnej pkt. 10, równoległe jednak pojawiły się obawy dotyczące wprowadzania tego rozwiązania, większość wypracowanych przez Zespół ds. budżetu obywatelskiego nowych zasad regulaminu budżetu obywatelskiego zostanie zachowana.</p> <p>Należy jednak pamiętać, że budżet obywatelski jest swoistą szkołą obywatelską, która powinna zmieniać pasywnych mieszkańców w aktywnych obywateli, którzy będą podejmować trafne i sprawiedliwe decyzje o wydatkowaniu środków publicznych w kontekście potrzeb i zrównoważonego rozwoju poszczególnych rejonów oraz całego miasta, więc jego procedura zostanie rozszerzona o zorganizowanie debat</p>

<p>np. 1 mln zł, ale rozwiązywanie problemów dzielnicy.</p> <p>10. Z danego rejonu powinny wyjść wspólne projekty, które odpowiadają na potrzeby mieszkańców i zostały wypracowane podczas spotkań. To mieszkańcy decydują, co powinno być zrealizowane w następnym roku i powinniśmy zrezygnować z etapu głosowania. Organizację spotkań koordynują urzędnicy, oni też weryfikują czy zgłoszone przez mieszkańców pomysły mogą być zrealizowane. W obecnym modelu oraz proponowanym wygrywają najsprytniejsi, a głosowanie jest źródłem nadużyć np. głosować mogą osoby spoza Gorzowa. Nie powinniśmy na początku obawiać się niskiej frekwencji na spotkaniach.</p> <p>11. Przed składaniem wniosków powinny odbywać się spotkania mieszkańców w osiedlach, które będą dotyczyły potrzeb wszystkich mieszkańców danego osiedla.</p> <p>12. Spotkania nie powinny dyskwalifikować indywidualnych wniosków. Nie możemy wprowadzać ograniczeń do zgłaszania pomysłów jedynie podczas spotkań.</p> <p>13. Wnioski rekomendowane podczas spotkań nie powinny otrzymywać gratyfikacji 50 punktów, wszystkie wnioski należy traktować równo.</p> <p>14. Nie możemy tworzyć sztucznych twórców, jakimi będą spotkania mieszkańców, niska frekwencja na spotkaniach sprawi, że to rozwiązanie nie sprawdzi się.</p> <p>15. Nie można obligatoryjnie wpisywać do regulaminu budżetu obywatelskiego spotkań mieszkańców w rejonach, gdyż nie wiemy czy te spotkania będą spełniać swoją funkcję.</p> <p>16. Debaty mieszkańców powinny być wprowadzone do regulaminu budżetu obywatelskiego dopiero po powołaniu rad dzielnic/osiedli.</p> <p>17. Nie można budżetu obywatelskiego łączyć z radami dzielnic/osiedli, bo nie wiadomo czy one powstaną.</p>	<p>dotyczących rejonów, spraw ogólnomiejskich oraz oświatowych. Ta publiczna rozmowa o potrzebach społecznych i sposobach ich zaspokojenia stworzy szansę uczestnikom poznania argumentów różnych stron, wyrobienia sobie własnego zdania, dostrzeżenia własnego i wspólnego interesu, a także będzie platformą do przekonywania się nawzajem do swoich racji i szukania kompromisów. Spotkania dyskusyjne mieszkańców zostaną zorganizowane, co najmniej 1 w każdym rejonie, 1 ogólnomiejskie oraz 1 oświatowe. Żeby wzmocnić publiczną rozmowę w kontekście potrzeb i zrównoważonego rozwoju rejonów oraz miasta, z wypracowanej przez mieszkańców listy priorytetów, zgłoszone wnioski które uzyskają rekomendację uczestników spotkania, otrzymają dodatkowo 83 punkty podczas głosowania (tzn. 50 proc. z wyniku, który w poprzedniej edycji gwarantował zwycięstwo – Rejon 7 Manhattan: Miejsca parkingowe przy ul. Obrońców Pokoju – 166 głosów). Gratyfikację w formie dodatkowych punktów otrzymają projekty, które przejdą pozytywnie weryfikację i zostaną zakwalifikowane do głosowania: po 5 projektów w jednym rejonie oraz maksymalnie 3 w kategorii ogólnomiejskie. W związku z głosami o zachowaniu indywidualnego zgłaszania wniosków przez mieszkańców, poza debatami, tryb ten został zachowany. Mieszkańcy zgłaszając zadanie będą musieli do wniosku dołączyć listę poparcia dla zadania podpisaną przez co najmniej 20 mieszkańców Gorzowa Wlkp. W przypadku kategorii oświatowej etap indywidualnego zgłaszania wniosków oraz głosowania zostanie zastąpiony dyskusją międzyszkolną na temat listy priorytetów, z której uczestnicy spotkania wybiorą zadania do realizacji.</p>
<p>18. Ograniczyć wpływ jednostek oświatowych na</p>	<p>Szkoły nie zostaną wykluczone z budżetu obywatelskiego, ani - w przypadku zwycięzców -</p>

<p>budżet obywatelski – szkoły powinny mieć realizowane swoje potrzeby w ramach budżetu oświatowego, a nie budżetu obywatelskiego przeznaczonego dla mieszkańców.</p> <p>19. Należy tak zmienić regulamin, by szkoły nie dominowały.</p> <p>20. Zgłoszenie pomysłu w kategorii oświatowej, w przypadku placówki, która była zwycięzcą edycji budżetu obywatelskiego może nastąpić po 3-letniej przerwie.</p> <p>21. Należy wykluczyć szkoły i przedszkola z budżetu obywatelskiego. W związku z potrzebami, jakie występują w przypadku placówek oświatowych należy zwiększyć kwotę w budżecie miasta przeznaczoną na oświatę.</p> <p>22. Przeprowadzenie akcji promocyjnej na temat budżetu obywatelskiego w placówkach oświatowych.</p> <p>23. Utrzymanie kategorii oświatowej.</p> <p>24. Nie powinna być wprowadzona przerwa w składaniu wniosków przez jednostki oświatowe, które wygrały w danej edycji. Lepszym rozwiązaniem jest dialog międzyszkolny, w którym szkoły dojdą do consensusu w sprawie kolejności zgłaszania projektów.</p> <p>25. Szkoły lepiej zorganizowane dostaną więcej dotacji. Szkoły zaniedbane mniej zaradne będą poszkodowane. Gimnazjum nr 21 wymaga remontu elewacji (a nie winda przy 1 LO!), 4 LO, szkoła przy ul. Warszawskiej, szkoła muzyczna. W życiu z tych 20% tam nie trafi. 100% pieniędzy na zadania w regionach, ale z wyłączeniem finansowania szkół – te finansować wedle potrzeb z pominięciem budżetu obywatelskiego uwzględniając wszystkie budynki szczególnie te najbardziej rażące w krajobrazie miasta.</p>	<p>nie zostanie wprowadzony zapis dotyczący 3-letniej przerwy w składaniu wniosków, gdyż zgodnie z art. 5a ust. 2 Ustawy o samorządzie gminnym rada gminy może określić zasady i tryb konsultacji z mieszkańcami gminy, ale nie ma podstaw do wykluczenia poszczególnych grup, w tym przypadku związanych z placówkami oświatowymi. Oczywiście projekty oświatowe będą musiały spełnić wymogi dotyczące zgłaszanych zadań w ramach budżetu obywatelskiego m.in.: będą musiały znajdować się na terenie miejskim oraz być ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców (więcej odp. 27-28). Aby zadania oświatowe nie zdominowały kolejnych edycji wprowadzono podział kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski, wydzielając z niej 20 % na potrzeby jednostek oświatowych działających na terenie Gorzowa Wlkp. Ponadto w przypadku kategorii oświatowej zrezygnowano z etapów indywidualnego zgłaszania wniosków oraz głosowania, zastępując je dyskusją międzyszkolną na temat listy priorytetów, z której ostatecznie uczestnicy spotkania wybiorą zadania do realizacji. W związku ze zmianami w regulaminie, szczególnie intensywna akcja informacyjno-promocyjna na temat budżetu obywatelskiego zostanie skierowana do placówek oświatowych.</p>
<p>26. Zmienić § 3. pkt. 3. „W przypadku zadania, które wymaga lokalizacji na określonym terenie, musi być ono zlokalizowane na nieruchomości stanowiącej własność miasta Gorzowa Wlkp.” na zapis „W przypadku zadania, które wymaga lokalizacji na określonym terenie, musi ono stanowić mienie Miasta Gorzowa Wlkp. lub wnioskodawca musi posiadać zgodę właściciela gruntu”. Dawałoby to możliwość realizacji zadań</p>	<p>Na podstawie art. 1 ust.2, art. 5a, art. 7 ust.1 Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t.j. Dz. U. 2013 r., poz. 594, ze zm.) zadania finansowane ze środków budżetu obywatelskiego realizowanego w ramach budżetu gminy mogą być realizowane na terenie stanowiącym własność gminy, na terenie do którego gmina posiada prawo dysponowania</p>

<p>ogólnodostępnych ważnych dla mieszkańców i miasta, mimo położenia zadania na terenie, który nie stanowi własności miasta Gorzowa Wlkp. Przestrzeganie innych kryteriów np. kryterium ogólnodostępności zabezpieczałoby przed realizacją zadań marginalnych, dostępnych tylko wąskiej grupie osób.</p>	<p>nieruchomością oraz na terenie gminy nieobciążonym prawem osób trzecich. Nie mogą natomiast być realizowane zadania na terenie, który nie stanowi własności gminy, w tym przypadku Miasta Gorzowa Wlkp.</p>
<p>27. W regulaminie należy doprecyzować pojęcie ogólnodostępności dla wszystkich mieszkańców. Jeżeli zadanie ma być zrealizowane na terenie placówki, projekty powinny być dostępne po zamknięciu placówki, zarówno w dni robocze, jak i dni wolne od pracy.</p> <p>28. Zadanie musi być ogólnodostępne dla mieszkańców, nieznajdujące się na terenie zamkniętym (szkoła, przedszkole itp.). W tym roku wśród zwycięskich projektów 6 na 9 znajduje się na terenach szkół i przedszkoli o ograniczonym dostępie. Decydowała akcja przeprowadzona wśród uczniów i rodziców, a nie rzeczywiste poparcie mieszkańców.</p>	<p>Zadanie zgłoszone w ramach budżetu obywatelskiego musi być ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców, to oznacza, że w przypadku zadań twardych realizowanych na terenie miejskiej instytucji, placówki oświatowej, muszą być one dostępne dla mieszkańców po zamknięciu placówki, zarówno w dni robocze, jak i dni wolne od pracy. Zgodnie z § 2 pkt 3 obowiązującej obecnie Uchwały NR LXVII/748/2014 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 5 maja 2014 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych do Budżetu Obywatelskiego w ramach budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. zmienionej Uchwałą NR XI/92/2015 z dnia 7 maja 2015 r. zgłaszane zadanie musi być ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców. W przypadku zadań zgłoszonych do tegorocznej edycji i zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych, ich dyrekcje w specjalnych oświadczeniach zobowiązały się, że zrealizowane inwestycje będą dostępne dla mieszkańców po zamknięciu placówki, zarówno w dni robocze, jak i dni wolne od pracy.</p>
<p>29. Kwota przeznaczona na budżet obywatelski powinna wzrosnąć z 1 % do 2 %, a nawet do 3 % od wykonanych dochodów własnych z budżetu miasta, w oparciu o dane z ostatniego wykonanego budżetu miasta</p>	<p>W przyszłorocznym budżecie miasta kwota przeznaczona na budżet obywatelski będzie wynosić 1 % od wykonanych dochodów własnych z budżetu miasta, w oparciu o dane z ostatniego wykonanego budżetu miasta. Jednak, gdy pojawią się możliwości zakładany jest wzrost tej kwoty w kolejnych latach.</p>
<p>30. Należy stworzyć oddzielną kategorię dla młodzieży w wieku 13-18 lat, na którą przeznaczonych zostanie 10 % z budżetu obywatelskiego,</p> <p>31. Zachować dotychczasowe kategorie</p>	<p>Dotychczasowe kategorie zostają zachowane tj. rejonowa, ogólnomiejska i oświatowa, gdyż nie ograniczają one aktywności tej grupy wiekowej w korzystaniu ze środków budżetu obywatelskiego.</p>
<p>32. Potrzeba zintensyfikowania akcji informacyjnej na temat budżetu obywatelskiego, tak by dotrzeć do większej liczby osób zwłaszcza starszych.</p> <p>33. Stwórzmy mieszkańcom szansę poznania opisów zgłoszonych projektów.</p>	<p>W ramach kolejnych edycji budżetu obywatelskiego zaplanowano intensywne działania promocyjno-informacyjne, w ramach których wnioskodawcy, będą mieli możliwość promowania swoich pomysłów na profilu Przyszań na konsultacje na FB oraz na stronie www.gorzow.pl w zakładce Budżet Obywatelski.</p>
<p>34. Plan powinien być tak ułożony żeby w ostatniej edycji wygrały takie najważniejsze dla miasta zadania jak projekt związany z ulicą Słoneczną – miejsca parkingowe/dojazdowe, czasomierze sygnalizacji świetlnej, remont Kwadratu.</p>	<p>Uwaga odnosi się do tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego, która została już rozstrzygnięta.</p>

35. Autorzy zwycięskich projektów, przed ich realizacją, wspólnie z urzędnikami ustalają wszystkie szczegóły dotyczące ich realizacji,	Autorzy zwycięskich projektów, przed ich realizacją, wspólnie z urzędnikami będą ustalali wszystkie szczegóły dotyczące ich realizacji.
36. Wprowadzić projekty miękkie.	Podział na projekty miękkie i twarde wprowadzono w projekcie regulaminu zostaje utrzymany.
37. Nie powinniśmy wprowadzać dodatkowych zapisów do regulaminu, tylko starajmy się go uprościć. Nie można komplikować regulaminu.	Konsultacje społeczne projektu regulaminu, wypracowanego przez Zespół ds. budżetu obywatelskiego składającego się z przedstawicieli mieszkańców, organizacji pozarządowych, Rady Miasta Gorzowa Wlkp. i Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., pokazały szerokie zainteresowanie tematem ze strony mieszkańców i potrzebę modyfikacji regulaminu, w kierunku dodania nowych zapisów.
38. Radni Rady Miasta powinni włączyć się w aktywizowanie mieszkańców, wyłanianie liderów.	Raport zostanie przekazany do Przewodniczącego Rady Miasta Gorzowa Wlkp.

PREZYDENT MIASTA
Jacek Wójcicki